

(2)

شمال شرخ احوال

اکر از را دیگ ملته قارشی قبیلیه خدمتلیه تقدیر
اید بله جک ایس ابوالضیا مرحومک ثوچ ساحده: سیاست،
طباع، فکر و ادب ساحه لندنده ملکت نامع اولین یعنی سولمه.
ملک قدر باندیشی افهاره کفايت ایده جگددر.
فی الحقيقة صوك یاری عراق دوره عرق فائزد «ابوالضیا»
نامی دائمیا یا جانبدار بر اسلوب تحریرک، یا هر آندیشه بر
فالیت سیاسه نک، یا خود فی مانند بر ظرافت طبعه نک
رفاقتنه کورولش و هر دفعه تحییسته وطنه مفید اولن
امانی ده بر ابر طاشیتدر.

هنو زماضی به اقلاب ایده ن قرق سنه لک حادثات سیاسیه
وادیسه نک بر رقاج حامل خاطر ایله هیتم اواتق کنجل ایجود
بمشقیل الجیوه ماهیتنده بر استطلاع غر تکلیل ایدیوردی.
شیدی تاریخک او ذی روح کله لری آرامندن بر بر
چکیل لجه سعه مدر کاتزی بر از داه طارلاشش بولوره
کیی ز. بر ملت آرامنده بو نوع ضیاعلک الی اوندر

شمال

سیاٹ ١٣٢٩
1913

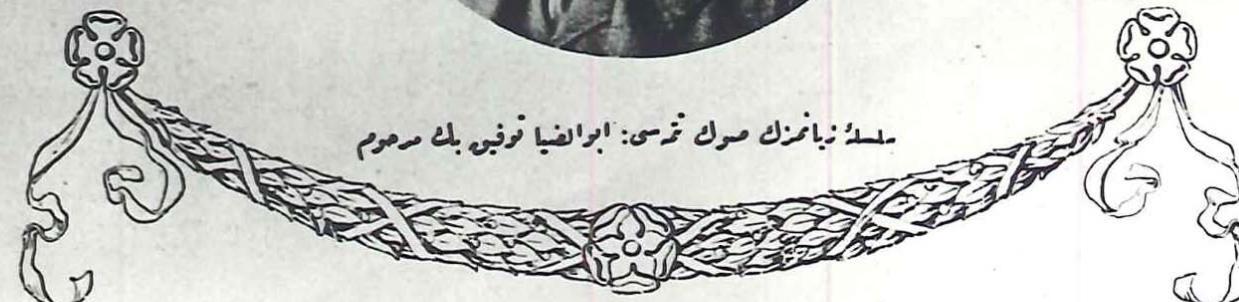
حیفه - ٤٠٧

صیبیله منتر کدرکه یا لکزه ایله حضر تعزیت ایتمت
عطت فلاکنه متناسب دوشمه مسدن قورقارز.
ابوالضیا توفیق بک مرحوم نامق کله ملازمت وادیمه
عائد مناسی اوندق اقتباس الهمشیدی.
او دور لک سیاسی جری المی ناق کله ورقانی تحریر سک سب
غی اولونجه ابوالضیا در دوئه تفریب اولوندی و سلطان مراد
خامسک ابتدای سلطنته قدر اوراده لدی. «تبا ای استان بوله
کلارک بوسته ولایتی مکتوپیلنه تمین ایده لدی. ١٢٩٧
تاریخ هیروسته بوسته دن تکرار استان بوله عودله بمحوعه
ابوالضیا و دها صوکرا مطبیه ابوالضیا تأییس ایتدی.
بر جوق آثار جدیه نک بر شکل کنیز ایله او و قنکی بوش
کت خانه لری طول در دو ماشه و ساطت ایدمن بو مطبعه،
ابوالضیا مرحومک اکبوروک خدماته زمین ایغا اولشدده
دینله ییلره؛ زیرا غافت طبده کی موقیاتی واوزمانه کوره
بک زومی اولان متعدده لفاف و مترجاتک شنی صو
زندنه کی خدماتی هب مطبعه حیاته مدیون دره.

رحمه اعلیه

سلسله نیازنک صوك نرسی: ابوالضیا توفیق بک مرحوم

تجاریه می نقطه نظر ندن بو فکر ندن
واز کمک مجبوریتنده بولونیوردی.

*

قوله رک یکانه دوشونجه می
حرمین شریشیه یاقین بولونیاسی
حسامله خربسته ایان کمکیه منع

ابوالضیا توفیق بک مرحوم

و

نامه کالک ارتحال ثانیی

Dəmənə
№ 36
13 2A
Şəhər 5
(1913)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.127.2

- روم ایلی نک ضیاعندن صوکرا - اینجی
دفعه اولاق برگره دها ترمه مشدر !
ابوالضیا مرحوم عثمانی کنجلرینه ایندیکی
خدمت عبدالحمیدک پولاری آچوب خواجه -
لرینک آعز لرینی قاپادینی مکتبه دهازیاده در.
شناسی، ضیا پاشایی، کال و ابوالضیا بزه
« مطبوعه ابوالضیا » طانتدی. بناءً علیه بیلدیر
سرای ارباب حیتی نفی ایندیکی کی دور اسقده
« مطبوعه ابوالضیا » بی ده نفی واجلا ایتشدی،
« مطبوعه ابوالضیا » نک دمیر حروفی بلغارلرک
وروسلرک صرمی انقراضفر ماسندن ده اخونوف
کورن او زمانک پادشاهی « مطبوعه » بی خاک ایله
یکسان ایتمش آلات و ادواتی صاحب صاحب کالاتی
ایله برابر نفی ایتشدی .

مع ما فیه غیظ وعداوی طاشله، دمیرلره
خلاصه جاداھه قدر تشیل ایمک شان ظلامانه
سندن او لان او لیه بر دورده ابوالضیا بک اقندی
مرحومک محافظه حیات ایده بیلوب ده اخونق
ساقط قاینه نک زماننده قربان معصوم شداد
اولیسی، یوزنده ظاهر آکوزلرینک ببکندن باشقه
هیچ بریری سیاه اولمايان « پیر روشن ظاهر
سیاست » لک بتون ناصیه هویتی بر شاشة سیاهه

شخص نزینه نعش مغفور کالی انظار
وافکارمله، قلب و روحله داغا زیارت و رؤیت
ایندیکم توفیق بک مرحوم ارتحالیه ادبیاتک
بیوک بر قلمی طوراگه آتیلمش اولیور، قیلیچ
کی پارلاقلغه کسکینلکی کسکینلکنه استقامتی
منضم بر قلم . طوب کی ولوهی قهر خصم
ایدن، دومانلری اشراف شموس ایمک خصو-
صنده سحائب رحته بکرمه ن، آتشدی ارادلی
یاقان و اصفای ادبی ایمیدان بر قلم .

کال، ارتحالدن صوکره ابوالضیا مرحوم
شخص و قلمنده یاشادی، بوکون ایسه کمال ایله
ابوالضیا نائز اعظم می سلیمان نظیف بک قلمنده
وشخصنده یاشایور .

آللہ او ایکی مرحومک شخصلری دکل
اژلری قدر سلیمان نظیف معمر ایتسون .
شناسی مکتبنک - بوکون آرقه سنده تیزد
نامه ایچ یوزلری نورانی بیکلرلہ کنجی ترك
ایدن - بو بویوک تیزدی، بو بیوک ابوالضیا
مکر عبدالحمیدک ظلمندن پولتیقەنک آمال احترا-
صکارا نه قربان اولق ایچون قور تولش !
کالک وجار اخرویسی سلیمان پاشانک بقیة
نمیشه روح باقلاری بو ارتحال الیم او کنده

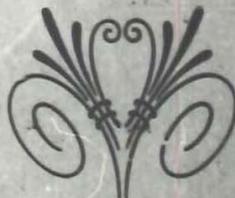
ایله تماسته بولنديلر . بناءً عليه ادبیاتنامه افاضه
ایندکلری روح او ایکی اولویه چوق کورولمز .
حالبوا که توفیق بک افتدی مرحوم بویاه
دکلدى ؛ اور محیط عقیم و سقیم اینچنده یشادینی
حالده بوكون ادبیاتنامه برآر عظیم صاحبی اویلدی .
مقالاتمک عنوانه بر معنای غریب عطف
ایدلسین ؛ ابوالضا توفیق بک اولدیکی ایچون
بوکون کالاک مدققی مفترق فاتحه در ؛ جناب حق
مرحومك - مكتب حقوقده رفقای تحصیلم
اولدقلاری حالده شریفیاب معارفه لری اویله مادینم -
ایکی مخدوم مفیدی بک افتدی بی معمر بیورسون
آمین بحرمه سیدالمرسلین .

سلیم عدنان

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi

No 2E.127.3

قلب ایشدر ؛ بناءً عليه ابوالضا مرحومك
نمثیله برا بر او پیر روش ظاهرکده هویتی
بوکون زیر زمینه در ده بولنده سردتلہفات ایتمک
ایزرايدی ایسه کده نجات وطن نامه صوصنم .
ابوالضا داهی دکلسه بیله بر ذات متداهی
ایدی ؛ واقعاً کمال ایله خیاده همتظم بر مباردی
علوم تدریسانی نده بر مسالک اختصاص معلوماتی
کورمه مشاردی ؛ انجق ایکیسی ده شرق و غرب بک
امهات آنارنی او قریوب آکلامه کاف درجه ده
بر قاج لسانک واقف غواصی ایدیلر ؛ استانبولده
بولنده قاری مدغنه بر چوق مؤلفات معظمه ایله
پارسده یشادقلاری زمانده بر چوق اعاظم مؤلفین

13

Sulal 1329

ابوالضیا توفیق بک مرحوم

و

نامه کالک ارتحال ٹانیسی

TDV İSAM
Kütüphane Arşivi
No ZE.127.4

روم ایلی نک ضیاعندن صوکرا - ایکنجی
دفعه اولارق برکره دها تتره مشدر ! .

ابوالضیا مر حومک عثمانی کنجلرینه ایتدیکی
خدمت عبدالحمیدک قپولرینی آچوب خواجه -
لرینک آعز لرینی قاپادیقی مکتبه دن دهازیاده در.
شناسی دی ، ضیا پاشایی ، کال و ابوالضیایی بزه
« مطبوعه ابوالضیا » طانتدی . بناءً علیه ییلدیز
سرایی ارباب حمیتی نفی ایتدیکی کی دور اسیده
« مطبوعه ابوالضیا » بی ده نفی واجلا ایتمشده ،
« مطبوعه ابوالضیا » نک دمیر حروفی بلغارلرک
وروسلرک منحی انقراض فرماسندن دهانخو
کورن او زمانک پادشاهی « مطبوعه » بی خاک ایله
یکسان ایتمش آلات وادواتی صاحب صاحب کالانی
ایله برابر نفی ایتمشده .

مع مافیه غیظ وعداوی طاشلره ، دمیرلره
خلاصه جمادا ته قدر تشیل ایمک شان ظالمانه -
سندن او لان او لیه بر دور ده ابوالضیا بک اقدی
من حومک محافظه حیات ایده بیلوب ده انجق
ساقط قاینه نک زماننده قربان معصوم شدامد
اویلسی ، یوزنده ظاهر آکوزلر نک بیکندن باشقه
هیچ بریری سیاه اولمايان « پیر روشن ظاهر
سیاست » ک بتون ناصیه هوینی برشاٹه سیاهه

شیخص تریمنه نعش مغفور کالی انتظار
وافکارمله ، قلب و روحمله دامما زیارت ورؤیت
ایتدیکم توفیق بک مر حومک ارتحالیه ادبیاتک
بیوک بر قلمی طوراگه آتیلمش او لیور ، قیلیج
کبی پار لا قلغنه کسکینلکنکه استقامتی
منضم بر قلم . طوب کبی ولوهسی قهر خصم
ایدن ، دومانلری اشراق شموس ایمک خصوصی
صنده سحائب رحمته بکزهین ، آتشدی ارادلی
یاقان واصقای ادبی ایسیدان بر قلم .

کال ، ارتحالندن صوکره ابوالضیا مر حومک
شخص و قلمنده یاشادی ، بوکون ایسه کال آیله
ابوالضیا ناثر اعظم مز سلیمان نظیف بک قلمنده
وشیخ صنده یاشایور .

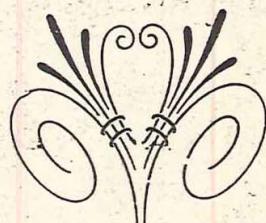
آللہ او ایکی مر حومک شیخصلی دکن
اثرلری قدر سلیمان نظیفی معمر ایتسون .
شناسی مکتبنک - بوکون آرقه سندہ تلیز
نامه ایچ یوزلری نورانی بیکلرلہ کنچی ترک
ایدن - بو بیوک تلیزدی ، بیوک ابوالضیا
مکر عبدالحمیدک ظلمندن پولیقہ نک آمال احترا -
سکارانه سنه قربان اولمق ایچون قور تو ملش !
کالک وجار اخرویسی سلیمان پاشانک بقیه
نشیله روح باقیلری بو ارتحال الیم او کنده

ایله تماسدہ بولنديلر . بناءً عليه ادبیاتنامه افاضه
ایتدکلری روح او ایکی اولویه چوق کورولمز .
حالبوکه توفیق بک افندی مرحوم بویله
دکلدی ؛ اویر حیط عقیم و سقیم ایچنده یشادیغی
حالده بوكون ادبیاتنامه برادر عظیم صاحبی اولدی .
مقاله‌مک عنوانه بر معنای غریب عطف
ایدلسین ؛ ابوالضیا توفیق بک اولدیگی ایچون
بوکون کالک متدقی مفترق فاتحه‌در ؛ جتاب حق
مرحومک - مکتب حقوقده رفقای تحصیلم
اولدقلری حالده شرفیاب معارفه‌لری اوله‌مادینغ -
ایکی مخدوم مفیدی بک افندی یی معمر بیورسون
آمین بحرمه سید المرسلین .

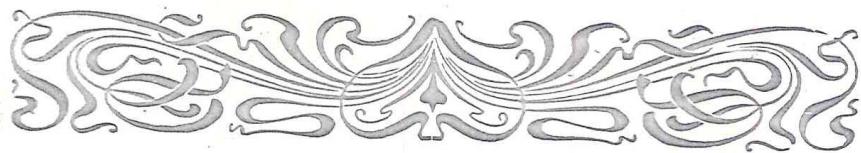
سلیم عدنان

قلب ایلشدیر ؟ بناءً عليه ابوالضیا مرحومک
تعشیله برابر او پیر روشن ظاهرکده هویتی
بوکون زیر زمینده درر، بولنده سرد تلهفات ایتمک
ایستارایدی ایسه کده نجات وطن نامنه صوصه لم .
ابوالضیا داهی دکلسه بیله بر ذات متداهی
ایدی ؛ واقعاً کمال ایله ضیاده نه منظم بر مبادی
علوم تدریساتی نهده بر مسلک اختصاص معلوماتی
کورمه مشتردی ؟ انجق ایکیتی ده شرق و غرب بک
امهات آثارینی او قویوب آکلامه‌یه کافی درجه‌ده
بر قاج لسانک واقف غواصی ایدیلر ؛ استانبولده
بولنده قلری مدّحه بر چوق مؤلفات معظمه ایله
پارسده یشادقلری زمانده بر چوق اعظم مؤلفین

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NO 26.127.5

نور ۴ نو ۴
34/10 35/11

ابوالضیا توفیق بک مرحوم

و

نامه کالاک ارتحال ثانیسی

- روم ایلی نک ضیاغندن صوکرا - ایکنجی
دفعه اولازق برگره دها تتره مشدر !
ابوالضیا ص حومک عثمانی کنجلرینه ایتدیکی
خدمت عبدالحیدک پولری آچوب خواجه -
لرینک آعز لرینی قاپادینی مکتبه دهه زیاده دره.
شناسی یی ، ضیا پاشایی ، کال و ابوالضیایی بزه
« مطبوعه ابوالضیا » طانتدی . بناءً علیه ییلدیز
سرای ارباب حمیتی نفی ایتدیکی کبی دور اسیقده
« مطبوعه ابوالضیا » بی ده نفی واجلا ایتمشده ،
« مطبوعه ابوالضیا » نک دمیر حروفی بلغارلرک
وروسلرک صرمی انقراض فرماسندن ده اخوف
کورن او زمانک پادشاهی « مطبوعه » بی خاک ایله
یکسان ایتمش آلات وادواتی صاحب صاحب کالاتی
ایله برابر نفی ایتمشده .

مع مافیه غیظ وعداوی طاشلره دمیرلره
خلاصه جداده قدر تشمیل ایتمک شان ظالمانه .
سنده اولان اویله بر دورده ابوالضیا بک افندی
ص حومک محافظه حیات ایده بیلوب ده انجق
ساقط قابنه نک زماننده قربان معصوم شد . اند
اویلسی ، یوزنده ظاهر آ کوزلرینک بیکنده باشقه
هیچ بریری سیاه اولمايان « پیر روشن ظاهر
سیاست » ک بتون ناصیه هوینی برشا به سیاهه

شیخ نزینه نعش مغفور کالی انتار
وا فکارمله ، قلب و روحمله دامما زیارت و رؤیت
ایتدیکم توفیق بک مرحوم ارتحالیه ادبیات
بیوک بر قلمی طوپ راغه آ تیلمش او لیوره قیلیچ
کبی پارلا لفنه کسکینلکی کسکینلکنے استقامی
منضم بر قلم . طوب کبی ولوهسی قهر خصم
ایدن ، دومانلری اشراق شموس ایتمک خصوص
صده سحائب رحمته بکزهین ، آتشلری ازادلی
یاقان و اصفایی ادبی ایسیدان بر قلم .

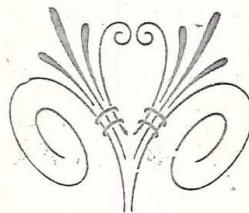
کال ، ارتحالندن صوکرا ابوالضیا ص حومک
شخص و قیمنده یاشادی ، بوکون ایسه کال ایله
ابوالضیا ناثر اعظم مزم سلیمان نظیف بک قلمنده
وشخصنده یاشایوره .

آللہ او ایکی مرحومک شیخ صلی دکل
اثرلری قدر سلیمان نظیف معمر ایتسون .
شناسی مکتبنک - بوکون آرقه سندہ تلیز
نامه ایچ یوزلری نورانی بیکلرله کنچی ترک
ایدن - بو بیوک تلیزدی ، بو بیوک ابوالضیا
مکر عبدالحیدک ظلم مندن پولیقہ نک آمال احترا
صلکارانه سنه قربان اولق ایچون قورتولش !
کالک وجار اخرویسی سلیمان پاشانک بقیه
فعیله روح باقیلری بو ارتحال الیم او کنده

ایله تماسده بولنديلر . بناءً عليه ادبیاتنژه افاضه
ایتدکلاری روح او ایکی اولویه چوق کورولمزل .
حالبوکه توفیق بک افندی صرحوم بویله
دکلدی ؛ او بر محیط عقیم و سقیم ایچنده یشادیغی
حالده بوكون ادبیاتنده بر اثر عظیم صاحبی اولدی .
مقالات مک عنوانه بر معنای غریب عطف
ایدلسین ؟ ابوالضیا توفیق بک اولدیکی ایچون
بوكون بکالک مدفنی مققر فاتحه در ؛ جناب حق
صرحومک - مکتب حقوقده رفقای تحصیلم
اولدقلاری حالده شرفیاب معارفه لری اوله مادیغم -
ایکی مخدوم مفیدی بک افندی بی معمر بیورسون
آمین بحرمه سید المرسلین .

سلیم عدنان

قلب ایلشدیر ؟ بناءً عليه ابوالضیا صرحومک
تعشیله برابر او پیر روشن ظاهرکده هویتی
بوكون زیر زمینه ددره بولنده سردتلهفات ایتمک
ایسترایدی ایسه کده نجات وطن نامنه صوصه لمه .
ابوالضیا داهی دکاسه بیله بر ذات متداهی
ایدی ؟ واقعاً کمال ایله ضیاده نه منظم بر مبادی
علوم تدریساتی نه ده بر مسلک اختصاص معلوماتی
کورمه مشلر دی ؟ انجق ایکیسی ده شرق و غرب بک
امهات آثاری او قویوب آکلامه یه کاف درجه ده
بر قاج لسانک واقف غواصی ایدیلر ؟ استانبولده
بولندقلاری مدتچه بر چوق مؤلفات محظمه ایله
پارسده یشادقلاری زمانده بر چوق اعظم مؤلفین

دونجا

٤٩٠

كلدى . بالايچاب ، قره لرده ، قوم چوللارى
ايچلرنده فتح بلاده باشلاديلار .
كىتير تىكىمىز كىي - بحر سفید قوردلرندن بىرىنى
بوتون بو و قو عاتە رسىمى عثمانلىق بىكانە
ايستانبوله جلب يىا، مشدى . بو، بويون بحر يەلى

شناصى مەكتەپىندەكى باب فوارد و فيوضاتڭ برجناح مندرسى

ابوالضيا توفيق بك صرحوم

وكن الفيض و دعامة العلم في مكتب (شناصى) وجناح الفاضل الكسir المرجوم أبوالضيا توفيق بك
(قطعة)

نا كاه ابوالضياده كىتىدى جوهر كىي بر دوشىر بوتارىخ
در كاه بلند كېرىيە حق رەخت ايدە ابوالضياده
اسكدارلى ١٣٣١
طلەت

مشهور كمال دئىسەدر .
كمال رئيس ايستانبوله [اركان حربىيەسى]
ايله برا بر كالمىدى ! در حال ترسانەلمىزىدە
اصلاحات، مەهمە اجرا ايدەرك ايشە باشلادى .
بوتارىخ، عثمانلى انشاات بحر يەسىدە بر انقلاب

ايدى؟ حتى حکومت عثمانىيە ، دول مەتحابىتكەن
الخاسىلە بو تورك قورصالىرىنى اجرائى غزادرن
منع ايله مشىدى . و كذلك رسىمى بحر يەسىدە
اونلار درجه سندە متىق و مكمل دكالدى؟ حتى
بايزىد ثانى عثمانلى دونماستى اصلاح و تاسىسى